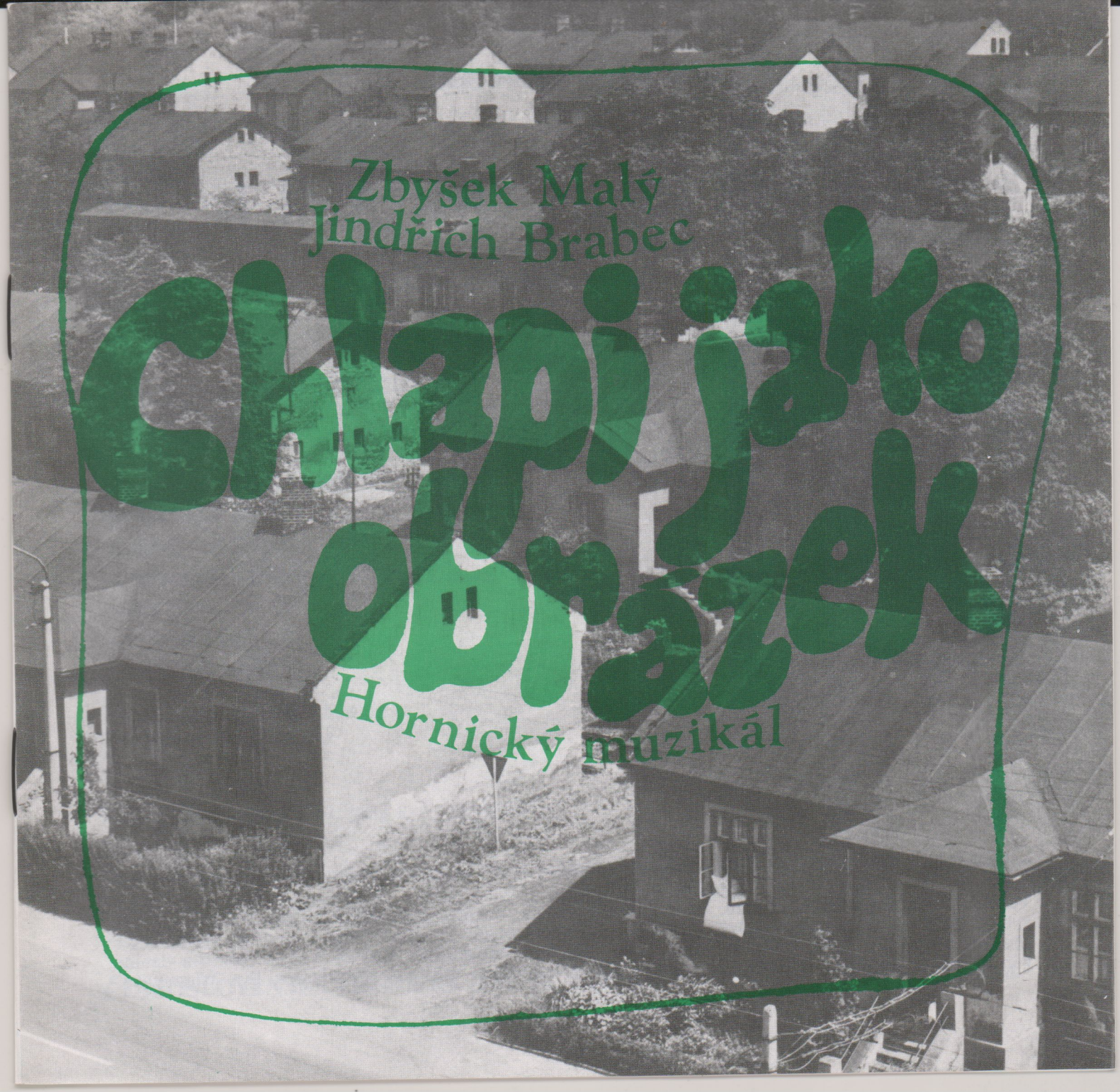

An aerial photograph of a village with several houses and a church, enclosed within a hand-drawn green border. The text is overlaid on the image.

Zbyšek Malý
Jindřich Brabec

Chlapi jako obrázek

Hornický muzikál

Zbyšek Malý — Jindřich Brabec

CHLAPI JAKO OBRÁZEK

Hornický muzikál-revue o čtyřech obrazech

Dirigent:

Režie a choreografie:

Dramaturgie a režijní spolupráce:

Výtvarník scény:

Výtvarník kostýmů:

Asistent režie:

Asistent choreografie:

Sbormistr:

Korepetitor:

zasloužilý umělec Vladimír Brázda

Zdeněk Boubelík

Vojtěch Kabeláč

zasloužilý umělec Vladimír Šrámek

Eliška Zapletalová

Ctibor Drmela

Alice Kvasnicová, nositelka vyznamenání

Za vynikající práci

Josef Kubenka

Květa Millerová

Vedoucí výroby a jevištních provozů: ing. Ivan Bílek, vedoucí dekoračních dílen: ing. Otto Gruszka, vedoucí výroby kostýmů: Eliška Zapletalová, vedoucí jevištních provozů: Stanislav Janeček, jevištní mistři: Josef Maděra, Jiří Brudný, mistr osvětlení: Milan Kubala, mistr elektroakustiky: Bořivoj Wojnar, mistrová vlásenkárny: Jindra Kučajová, mistrová garderoby: Zlata Nezhybová, mistrová rekvizitárny: Eva Wiesnerová.

	zasloužilý umělec Josef Kobr
Děda Obrázek	František Návrat
Děda Skypala	Zdeněk Růžička
Děda Franěk	Karel Čepk
Otec Obrázek	Karla Diváková
Marie, jeho žena	Rudolf Sobotka
Vnuk Obrázek	Jana Hošťáková
Sylva, jeho žena	Jan Vyorálek
Petr, výtvarník	Blanka Morysová
Simona	Jan Drahovzal
Vladan	Vlasta Tolarová, nositelka vyznamenání
Vařonka	Za vynikající práci
	Dagmar Hlubková
Květa, redaktorka	Karel Lupínek
Oskar, nápadník	Ctibor Drmela
Honza Klem	Josef Maděra
	Gabriela Balová
Členové souboru Mládí	Dana Brožová
	Monika Dudíková
	Alena Guziková
	Alena Koldová
	Renata Křístková
	Dagmar Mohylová
	Jana Příhodová
	Eva Sroková
	Alena Tomčíková

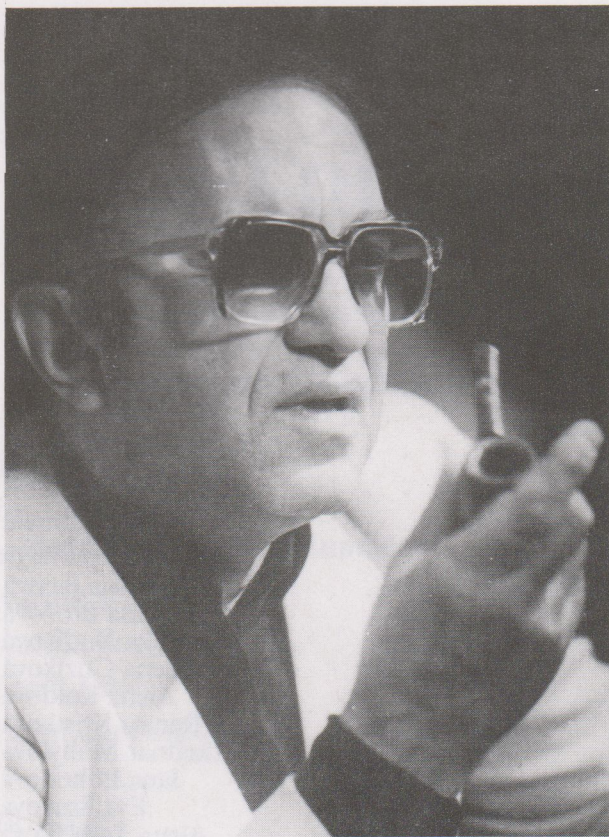
Představení řídí: Stanislav Muntág

Text sleduje: Alena Petrová

Hraje orchestr operety SDO, zpívá sbor operety SDO

Píseň Chlapi jako obrázek nazpíval Petr Němec s Ostravským rozhlasovým orchestrem řízeným Pavlem Staňkem. Ve scéně použity fotografie F. Krasla

ČESKOSLOVENSKÁ PREMIÉRA DNE 26. ZÁŘÍ 1987 V DIVADLE JIŘÍHO MYRONA

JINDŘICH BRABEC

Když jsem před léty přišel prvně do Ostravy a začínal se učit chápat toto podivuhodné město, našel jsem oddaného rádce a učitele v herci Státního divadla

Josefu Langmillerovi. Když po létech začal jezdit do Ostravy Jindřich Brabec, považoval jsem za důležité tuto roli zasvěcovatele převzít. Ale zklamal jsem se sám v sobě. Na takový úkol jsem nestačil. Lépe řečeno: nestačil jsem na Jindru Brabce, který každou otázku a každý problém pitvá ze všech stran, má otázky všetečné i dotěrné, ba i ty docela obyčejné a právě proto nejtěžší.

Na téma Brabec a Ostrava by se dala napsat už docela slušná studie. A tak přemýšlím, co jej k Ostravě přitahuje, protože jenom řada kamarádů, které tady má, ta by sama o sobě jistě nestačila. Když jsme spolu pracovali na prvním „ostravském tématu“ — kantátě O ohni a cestě z cyklu Píseň o zemi a lidech — snažil jsem se mu Ostravu přiblížit. Vozil jsem Jindru hlavně za večera po Mariánskohorské a pozorovali jsem okénkem mé žluté lady rozsvícenou chemičku, stáli jsme za hotelem Palace a dívali se uprostřed města na ohnivě nebe, vraceli jsme se pozdě v noci z natáčení v rozhlase do hotelu přes pohádkově rozsvícený „Kuří rynek“. Snažil jsem se, seč mi síly stačily, ale reakce Jindry Brabce byly docela jiné, než jsem čekal. Pak jsme psali kantátu o jeho jižních Čechách. Poslal mi obrazovou publikaci a jinak neřekl ani slovo. A já si „své jižní Čechy“ našel v malém městečku kousek od Kroměříže, u rybníka, který hledí lidem do oken a svátečních polévek na stole. U toho rybníka si kdysi dávno jako malá holka zpívala moje maminka. A najednou jsem pochopil, že stejné je to i s jeho Ostravou. Kde si ji z kamínkou vjemů docela nečekaně poskládal, to nevím dodnes. Hlavně že Jindřich Brabec už svou Ostravu našel. Možná bychom v ní nenašli hlavní třídu v Porubě, ani náměstí ve Vítkovicích, ani svítící paneláky nového sídliště na Dubině. Ucítime však tu jeho Ostravu v jeho hudbě. A tak — jaká vlastně je ta jeho hudba? Mimo profesionální řemeslné dokonalosti má v sobě ještě další dary, ani zdaleka ne pominutelné. Patří k nim na prvním místě dar melodie. Patří k nim ale také dar dramatického vidění a citění, tedy cit pro hudbu v čase a prostoru. A ve vztazích, v konfliktech. K tomu přibývá dar u muzikantů ne obvyklý — cit pro slovo, metaforu, poezii. Přes to všechno — nebo právě proto — je jeho hudba vysoce lyrická. A dokáže si rázem získat posluchače. —

Letos o prázdninách jsem se zastavil na skok v Kroměříži. Já vám vlastně ještě nefekl, že před léty tady začínal Jindřich Brabec učitelovat — vzdělával v hudbě příští kantory. S nimi poprvé u nás amatérsky provedl veřejně Otvírání studánek Bohuslava Martinů. Sám jsem jej viděl, jak zaujatě studuje partitury Slovanských tanců Antonína Dvořáka a v jeho knihovně je na čelném místě značně ohmataná tlustá kniha Vojna — podivuhodná jevištní suita E. F. Buriana. Podzámecká zahrada v Kroměříži mi toto rozpětí zájmů Jindřicha Brabce naléhavě připomenula.

Jeho hudba je také hluboce česká. O nemnohých skladatelích populární hudby se tohle dá bez rozpaků napsat. Je česká, když píše melodie k veršům Vítězslava Nezvala — k jeho nesmrtelné Manon. Je česká, když píše populární sborovou scénu. Jen nám dejte šanci ve své muzikálové adaptaci Chevaliérovy Zvonokosů. Je hluboce česká, když píše vzrušené tóny posledních chvil mladého Miloše Sýkory v jevištní poémě Chlapec s kytarou. Přes poezii z nejryzejších, přes nevázané veselí francouzského venkovského městečka se Brabec dostává ke své Ostravě. Až byla kantáta o Jižních Čechách uvedena, přiznal se mi Jindřich Brabec, že ten „můj“ jihočeský rybník poznal. Že je to rybník v Chropyni u Kroměříže a přece je výsledek plně „jihočeský“. Když jsme pracovali na televizním dramatu Marne cesty holubů, vylákali jsme s Jindrou do Ostravy i režiséra Jana Bonaventuru. Objevil se takhle po poledni a já mu chtěl ukázat Vítkovice. Už tam byl sám před hodinou. Řekl jsem, že se podíváme do Přívozu. Tam si to okoukl už ráno, cestou z nádraží. Je to docela jiný typ, ale inspirace hledá kolikrát stejně nečekaně.

Jedno však musím vzpomenout: českost hudby Jindřicha Brabce vyvěrá z kořenů jeho rodu, který je z jižních Čech. Jeho hudba je plná dlaní, řeči, pohybu a myšlení jeho strýců a tetiček z okolí Jindřichova Hradce. Jeho přátelé občas jizlivě dodávají, že Jindřichův Hradec se bude přejmenovávat na Jindřichův Brabec, ale jiní přátelé zase pichlavě tvrdí, že zakotvil v Ostravě tak trvale, že jedna divadelní budova jednou ponese jeho jméno. Nedávno byla taková sezóna — ostravské scény uváděly čtyři jeho tituly současně. Dnes k nim přibývá pátý. Ten, o kterém

jsem se nemuseli dlouze přesvědčovat, protože nám vypadl ze srdce, ale psal se nejobtížněji.

Dovedete si představit, jak je autorům, když píší ostravské a hornické písničky poté, co je neodolatelně napsal Rudolf Kubín? A jak je asi autorům, když se jednoho dne sejdou v útulné zahradě v Místku, kde jim fotograf František Krasl ukáže svět pod zemí, svět tisíce barev ve tmě, který vykouzlil na svých fotografiích? Ale jednoduché úkoly Jindřicha Brabce nikdy nelákaly. Na ty obtíže má doma objemné svazky not a na deskách nápis „Správný nápad“. Zapisuje si vlastně neustále, ale u hornického muzikálu nějak na knihu nebyl čas. Psal na papírky, psal v paměti, psal si útržky melodií všude. A já psal poprvé některé texty do muzikálu na hotové melodie. Jindy zas byla melodie poslušnou dcerou už napsaného textu. Tři různé verze připravil Jindra k ústřední melodii — Ostravskému valčíku. Poznámky, které psal na okraj prvních verzí textové knížky, mohly by se vydat jako bystré kritické eseje o muzikálu, životě a tvorbě. Ale také o tom, jak cítí Ostravu a její lidi. Souběžně s tím se — znovu přihlásila Brabcova dávná láska — publicistika. A tak píše do Nové svobody a Kulturního měsíčníku své postřehy o hudbě v období sjezdů uměleckých svazů. V pražské televizi dělá dramaturga televizního septetu, pracuje s autory, dramaturgy, jezdí do Sokolova i do Jihlavy za mladou zpěváčkou krví. A z domu na Krohově ulici v Praze zní snad po sté Ostravský valčík. Ale ten zní v podání hornických dechovek v našem kraji. Brabcova Ostrava se setkala s tou skutečnou, tisícibarevnou a plnou napětí a vzruchu obyčejné, ale krásné chlapské práce.

Jaká je tedy Ostrava Jindřicha Brabce? Odpověď si netroufám, ale mohu s určitostí tvrdit, že až budeme psát zítra, pozítří novou písničku, kus toho našeho krásného města v ní určitě bude. Oba totiž máme Ostravu rádi. Našli jsme tu chlapy jako Obrázek, o kterých stojí za to přemýšlet, psát — kterým stojí za to nabídnout nové písničky o nich, s nimi a pro ně samotné.

Děkuji Ti, Jindro, žeš na tuhle nelehkou práci se mnou našel dost sil a nápadů.

Zbyšek Malý

zasloužilý umělec J. Kobr, J. Hošťáková
K. Diváková, K. Čepek

R. Sobotka, zasloužilý umělec J. Kobr, K. Čepek

Z. Růžička, zasloužilý umělec J. Kobr, F. Návrat
zasloužilý umělec J. Kobr

R. Sobotka, K. Diváková, K. Čepek

K. Diváková, J. Hošťáková

Mít dobrého spolupracovníka . . . to člověk ocení v každém povolání. V kumštu (to platí) dvojnásob. Vzájemná inspirace, vzájemná kritičnost, souhra, pochopení a já nevím co ještě, to vše dává naději na dobrý výsledek. Vznikne-li navíc ještě hluboké a upřímné přátelství, co si lze víc přát. Kde se však najdou všechny ty nitky, které podobné dva lidi spojují, to je velmi těžké vystopovat. A ještě obtížnější je o tom druhém psát, nepřehánět klady a nezatajovat zápor . . . Tak z které strany na to . . . ?

Začnu třeba tím, že dodnes nechápu proč jsme se poznali poměrně pozdě. Sedávali jsme na svazových poradách a nic. Občas padlo nějaké to slovo, poznámka, ale o případné spolupráci ani holá věta. Znal jsem Zbyška Malého jako textaře z Ostravy, s jeho prací jsem se setkával u ostravských interpretů a tím to skončilo. Slovo dalo slovo, krátký rozhovor se změnil v dlouhé povídání a došlo i na první autorské dohody. Začali jsme spolu psát a vůbec ne ojedinele, ale pravidelně a hodně. Při četných rozhovorech člověk zjistí, co všechno má se svým protějškem společného. Shodli jsme se na řadě kumštýrských lásek, za Janáčka že bychom oba dali kus srdce, že jsme v mládí hráli oba mimo jiné také na trubku, že rádi ohnivě debatujeme a diskutujeme, že oba nemáme vůbec rádi dělení hudby na vážnou a „nevážnou“, ale jen na dobrou a špatnou a vůbec . . . že máme řadu naprosto shodných představ o muzice od písničky počínaje a hudebním dramatem konče. Čas ovšem přináší hlubší poznání. Denně jsem se přesvědčoval o Zbyškově všestrannosti. Vedle vášnivého

diskutéra na nejrozumnějších odborných pódiích jsem objevoval i starostlivého šéfa televizní redakce pro děti a mládež, publicistu, který nevynechá jedinou možnost k veřejnému vyjádření názorů, textaře a básníka, scenáristu i zručného kreslíře vtipných figurek k vlastním článkům. Udivovala mne jeho píle, vytrvalost i plodnost. Setkal jsem se už s tolika literáty, kteří mi pravidelně u kávy vyprávěli desítky scénářů, které údajně nosí v hlavě a které jsem ovšem nikdy neviděl. A najednou potkáte člověka, který vám stručně oznámí, že má jakýsi nápad, uplyne pár týdnů a pošta doručí objemnější obálku s rozpracovaným projektem, náčrty textů a celým pojetím. Celá léta žiji v představě, že má s touhle zeměkoulí nějakou individuální domluvu o prodloužení jednoho dne na třicet hodin. Jinak snad ani není možné, aby všechno stačil. Za těch pár let od první autorské dohody jsme jenom spolu spáchali pěknou řádku titulů: 2 LP desky (Děti z konce století a Blues pro partu u dálnice), cyklus kantát Píseň o zemi a lidech, kantátu Slunce pod Ostravou, osmidílný dětský televizní muzikál Bráskové, seriál Martanský dopoledník, televizní hudební drama Marné cesty holubů, divadelní zpracování příběhu M. Sýkory pod názvem Chlapec s kytarou, desítky písní pro nejrozumnější interprety populární hudby až tedy k poslednímu titulu, k „hornickému“ muzikálu Chlapi jako obrázek. A to ještě stačil odpremiérovat v Brně operu — společné dílo se skladatelem Václavem Felixem, vydat zajímavou knihu skladatelských profilů, napsat krásné verše ke knize Zpěv uhlí, kterou při-

ZBYŠEK MALÝ — JINDŘICH BRABEC

Program vydalo Státní divadlo v Ostravě, nositel Řádu práce, redakce programu Vojtěch Kabeláč, obálka a grafická úprava Mirek Tittler, fotografie František Krasl a Josef Hradil, typografická spolupráce Miroslav Konderla. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7, R 709230. Cena programu 3 Kčs. Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA Praha. o 380023587

STÁTNÍ DIVADLO OSTRAVA

NOSITEL ŘÁDU PRÁCE